

ZMIANY W PRAWIE PRACY 2023

WIĘKSZA OCHRONA PRACOWNIKÓW PRZED ZWOLNIENIEM

Pracownicy, którzy postanowili skorzystać z nowych uprawnień, mają zwiększoną ochronę przed zwolnieniem. Nie można rozwiązać z nimi umowy o pracę z następujących powodów:

- Wnioskowanie przez pracownika o zmianę rodzaju umowy o pracę na umowę na czas nieokreślony lub bardziej przewidywalne warunki pracy.
- Jednoczesne zatrudnienie pracownika w innym zakładzie pracy (na podstawie umowy o pracę, umowy-zlecenia czy umowy o dzieło).
- Dochodzenie przez pracownika informacji o warunkach zatrudnienia lub ich zmianie.
- Skorzystanie z prawa do zwrotu kosztów szkolenia i wliczenia czasu szkolenia do czasu pracy.

Ważne!

Jeśli pracodawca rozwiązuje z pracownikiem umowę o pracę, musi udowodnić, że powody nie są związane z powyższymi przyczynami.

JEŚLI PRACODAWCA NARUSZY TE ZASADY:

01

Pracownik ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę.

Przykład Pan Jan może w ciągu 7 dni poprosić pracodawcę o podanie przyczyn rozwiązania umowy. Pracodawca ma następnie 7 dni na odpowiedź.

OCHRONA PRACOWNIKÓW PRZED NIEKORZYSTNYM TRAKTOWANIEM

Pracownik jest chroniony przed negatywnymi konsekwencjami w następujących sytuacjach:

- Jeśli dochodzi swoich praw związanych z naruszeniem przepisów prawa pracy.
- Jeśli udziela wsparcia innemu pracownikowi w dochodzeniu takich praw.

Ważne Pracodawca nie może zwolnić pracownika tylko dlatego, że dochodził swoich uprawnień.

Przykład Jeśli pan Jan otrzymuje niższe wynagrodzenie niż jego kolega i postanawia dochodzić swoich praw sądowo, pracodawca nie może wypowiedzieć mu umowy z tego powodu.

Jeśli prawa pracownika zostaną naruszone:

Pracownik ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę.

ZMIANY W UMOWACH O PRACĘ

Zawartość umowy o pracę

Dawniej

Informacje o stronach, rodzaju umowy, warunkach pracy, płacy, dacie zawarcia.

Teraz

Dodatkowo informacje o siedzibie pracodawcy lub adresie zamieszkania (jeśli pracodawca to osoba fizyczna).

ZATRUDNIENIE NA OKRES PRÓBNY

01 Musi zawierać czas trwania umowy, dzień jej zakończenia, możliwość przedłużenia (np. z powodu urlopu lub nieobecności pracownika).

02 Okres próbny może wynosić do 3 miesięcy. W niektórych sytuacjach może być przedłużony (np. w przypadku choroby pracownika).

ZATRUDNIENIE NA UMOWĘ O PRACĘ NA CZAS OKREŚLONY

**Musi zawierać czas trwania umowy lub dzień jej zakończenia.
Obowiązek informowania pracownika o różnych kwestiach, takich jak:**

01	Normy czasu pracy	06	Zasady rozwiązania umowy
02	Przerwy w pracy. Odpoczynek	07	Prawo do szkoleń
03	Praca w godzinach nadliczbowych	08	Układ zbiorowy pracy
04	Zasady zmiany pracy	09	Inne istotne informacje
05	Warunki płatności.		

Obowiązki informacyjne pracodawcy

- 01** Pracodawca ma obowiązek przekazać pracownikowi powyższe informacje w ciągu 7 dni od rozpoczęcia pracy
- 02** W ciągu 30 dni pracodawca musi również poinformować o nazwie instytucji zabezpieczenia społecznego oraz o ochronie zapewnianej przez pracodawcę.

Wysyłanie pracowników do pracy za granicę

- 01** Pracodawca musi poinformować pracownika o miejscu pracy, czasie trwania, walucie wynagrodzenia i innych warunkach związanych z pracą za granicą.

Wypowiedzenie umowy na czas określony

- 01** Przyczyny wypowiedzenia muszą być jasno określone
- 02** W przypadku naruszenia przepisów dotyczących wypowiedzenia, sąd pracy może uznać wypowiedzenie za nieważne i przywrócić pracownika do pracy lub przyznać mu odszkodowanie

Informowanie o możliwościach awansu i wolnych stanowiskach

- 01** Wszyscy pracownicy muszą być informowani o dostępnych stanowiskach pracy i możliwościach awansu.

WIĘKSZE UPRAWNIENIA PRACOWNIKÓW I ICH RODZIN

Urlop opiekuńczy

- 01 5 dni w roku
- 02 Dla opieki nad osobą z rodziny lub zamieszkującą w tym samym domu z powodów medycznych.
- 03 Bez wynagrodzenia
- 04 Wniosek przynajmniej 1 dzień wcześniej. Zawiera imię osoby wymagającej opieki, przyczynę oraz informacje o pokrewieństwie lub adres.

05 Nie podajemy szczegółów zdrowotnych

Zwolnienie od pracy z powodu siły wyższej

- 01 2 dni lub 16 godzin rocznie
- 02 W przypadku pilnych spraw rodzinnych związanych z chorobą lub wypadkiem.
- 03 Prawo do 50% wynagrodzenia.
- 04 Wniosek najpóźniej w dniu korzystania.

Elastyczny rozkład pracy

- 01 Dla opiekunów dzieci do 8 roku życia.
- 02 Wniosek co najmniej 21 dni wcześniej.
- 03 Musi zawierać informacje o dziecku, przyczynę, termin i rodzaj elastycznej pracy.
- 04 Obejmuje różne modele pracy, np. obniżenie etatu, praca zdalna, praca weekendowa.
- 05 Można wrócić do poprzedniej organizacji pracy.
- 06 Nie można wypowiedzieć umowy po złożeniu wniosku o elastyczną organizację pracy.

Ochrona przed zwolnieniem

Pracodawca nie może zwalniać ani rozwiązywać umowy z pracownikiem:

- 01 W okresie ciąży
- 02 W okresie urlopu macierzyńskiego
- 03 Od dnia złożenia wniosku o urlop macierzyński/ojcowski/rodzicielski do jego zakończenia

Zakaz obowiązuje od:

- 01 14 dni przed częścią urlopu macierzyńskiego
- 02 21 dni przed urlopem rodzicielskim i 7 dni przed urlopem ojcowskim

Jedyny wyjątek: ogłoszenie upadłości lub likwidacja pracodawcy.

Urlop rodzicielski

Możliwość składania wniosków w formie papierowej lub elektronicznej dotyczących:

- 01 Rezygnacji z części urlopu macierzyńskiego
- 02 Udzielania urlopu rodzicielskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego itd.

Wydłużenie wymiaru urlopu rodzicielskiego:

- 01 Do 41 tygodni – jedno dziecko
- 02 43 tygodnie – poród mnogi
- 03 65/67 tygodni – w przypadku ciężkiego upośledzenia lub nieuleczalnej choroby dziecka

Zasady wykorzystywania urlopu rodzicielskiego

Dawniej możliwość wykorzystania 16-tygodniowej części urlopu w późniejszym terminie.

Teraz urlop rodzicielski do zakończenia roku, w którym dziecko kończy 6 lat, maksymalnie w 5 częściach.

Łączenie urlopu rodzicielskiego z pracą

Wymiar urlopu rodzicielskiego wydłuża się:

- 01 Do 82/86 tygodni w zależności od liczby dzieci
- 02 Do 130/134 tygodni w przypadku ciężkiego upośledzenia lub nieuleczalnej choroby dziecka

Skrócenie czasu korzystania z urlopu ojcowskiego

Dawniej 24 miesiące

Teraz 12 miesięcy od urodzenia dziecka

Urlop rodzicielski dla osób adoptujących

Teraz 41, 43, lub 38 tygodni w zależności od sytuacji
65/67/62 tygodnie w przypadku ciężkiego upośledzenia lub nieuleczalnej choroby adoptowanego dziecka

Powrót do pracy po urlopie rodzicielskim

- 01 Po urlopie macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim itp. pracownik ma prawo wrócić do dotychczasowego stanowiska.
- 02 Jeśli to niemożliwe, na stanowisko równorzędne.
- 03 Prawo do poprawy warunków pracy, np. podwyżki.

Łączenie urlopu rodzicielskiego z pracą

Wymiar urlopu rodzicielskiego wydłuża się:

- 01 Do 82/86 tygodni w zależności od liczby dzieci
- 02 Do 130/134 tygodni w przypadku ciężkiego upośledzenia lub nieuleczalnej choroby dziecka

Skrócenie czasu korzystania z urlopu ojcowskiego

Dawniej 24 miesiące

Teraz 12 miesięcy od urodzenia dziecka

Urlop rodzicielski dla osób adoptujących

Teraz 41, 43, lub 38 tygodni w zależności od sytuacji
65/67/62 tygodnie w przypadku ciężkiego upośledzenia lub nieuleczalnej choroby adoptowanego dziecka

Powrót do pracy po urlopie rodzicielskim

- 01 Po urlopie macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim itp. pracownik ma prawo wrócić do dotychczasowego stanowiska.
- 02 Jeśli to niemożliwe, na stanowisko równorzędne.
- 03 Prawo do poprawy warunków pracy, np. podwyżki.

Uprawnienia pracownika opiekującego się dzieckiem

Dawniej Prawo do poprawy warunków pracy, np. podwyżki.

Teraz prawa rozszerzone do dzieci do 8. roku życia. Zakaz zatrudniania w godzinach nadliczbowych, nocnych, delegowania poza stałe miejsce pracy itd. bez zgody pracownika.

PRACA ZDALNA

- Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. wprowadziła pracę zdalną do Kodeksu pracy, zastępując przepisy o telepracy.
- Nowe przepisy weszły w życie 7 kwietnia 2023 r.

Definicja pracy zdalnej

- Praca zdalna = praca wykonywana całkowicie lub częściowo w miejscu wskazanym przez pracownika i uzgodnionym z pracodawcą.
- Istnieją dwa rodzaje pracy zdalnej: całkowitą i hybrydową (częściowo w domu, częściowo w firmie).

JAK UZGODNIĆ PRACĘ ZDALNĄ

- 01 Przy zawieraniu umowy o pracę
- 02 W trakcie zatrudnienia, nie wymagana forma pisemna.

ZASADY PRACY ZDALNEJ

- 01 Określane w porozumieniu z zakładową organizacją związkową (ZOZ).
- 02 Jeżeli nie ma porozumienia z ZOZ, zasady ustala pracodawca po konsultacji z przedstawicielami pracowników.

PRACODAWCA MOŻE NAKAZAĆ PRACĘ ZDALNĄ W SYTUACJACH WYJĄTKOWYCH:

- 01 Stan nadzwyczajny, stan epidemii, stan zagrożenia epidemicznego + 3 miesiące po odwołaniu.
- 02 Sytuacje siły wyższej, np. pożar, zalanie zakładu pracy.

PRACA ZDALNA OKAZJONALNA

24 dni w roku kalendarzowym.

Pracodawca może odmówić wniosku.

Nie dotyczą niektóre przepisy pracy zdalnej, np. zapewnienie materiałów.

WNIOSEK O PRACĘ ZDALNĄ

Pracownik może wnioskować o pracę zdalną, jeśli u pracodawcy nie ma ustalonych zasad.

Pracodawca musi rozważyć wniosek pracownika, jeśli ten jest:

- W ciąży.
- Wychowuje dziecko do 4. roku życia.
- Sprawuje opiekę nad osobą niepełnosprawną.
- Spełnia inne wymienione w ustawie kryteria.

O B O W I A Ż K I P R A C O D A W C Y

- 01 Zapewnić narzędzia i materiały do pracy zdalnej.
- 02 Umożliwić używanie prywatnych narzędzi (z ekwiwalentem pieniężnym).
- 03 Pokryć koszty instalacji, serwisu, energii elektrycznej itp.
- 04 Zapewnić szkolenia i wsparcie techniczne.
- 05 Umożliwić dostęp do zakładu pracy i innych benefitów.

P R A W O D O P O W R O T U D O P R A C Y S T A C J O N A R N E J

- 01 Zarówno pracownik, jak i pracodawca mogą wystąpić z wnioskiem.
- 02 Przywrócenie poprzednich warunków po 30 dniach, jeśli nie uzgodniono wcześniej.

Więcej informacji na temat pracy zdalnej pod linkiem:

<http://bitly.pl/d5os5>

<http://bitly.pl/HbcYO>

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

- Pracodawca ma obowiązki BHP z wyjątkami (np. organizacja stanowiska pracy).
- Szkolenie wstępne BHP za pośrednictwem komunikacji elektronicznej.
- Narzędzia pracy muszą spełniać określone wymagania BHP.

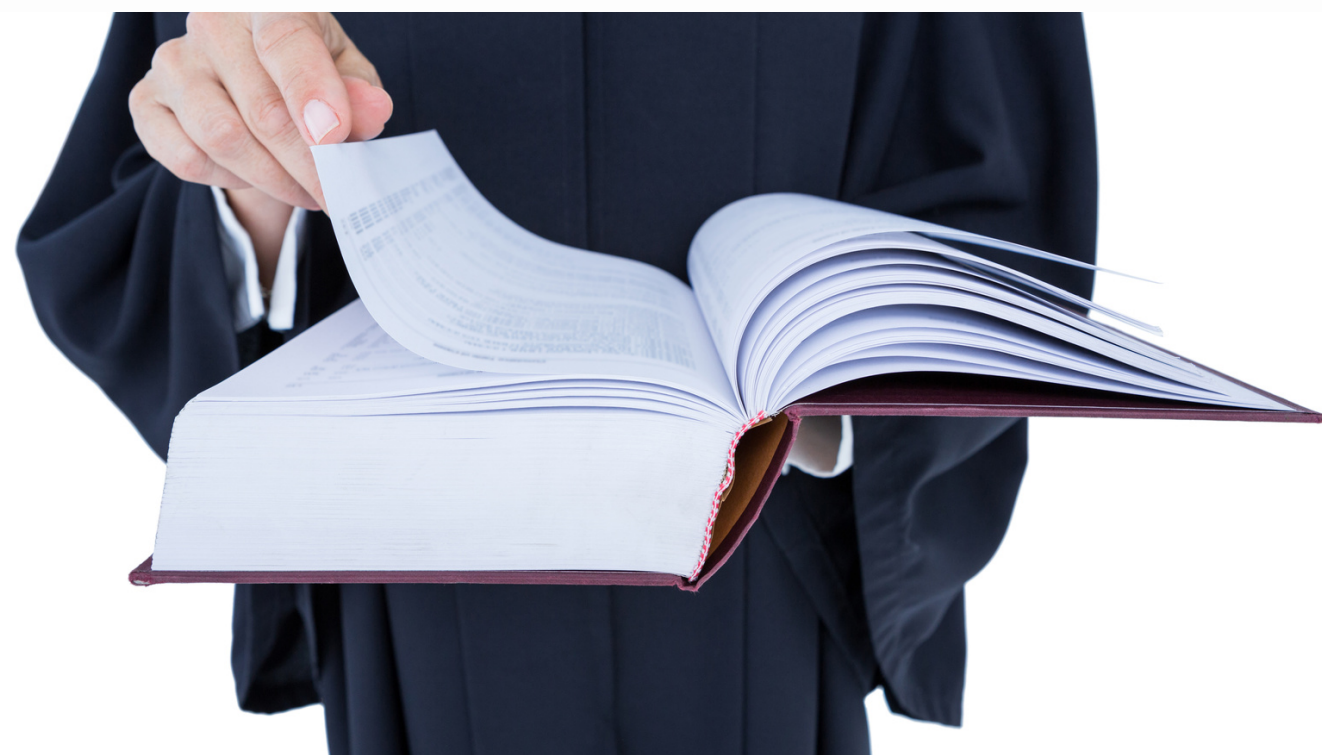
KONTROLA TRZEŻWOŚCI I KONTROLA NA OBECNOŚĆ ŚRODKÓW DZIAŁAJĄCYCH PODOBNIENIE DO ALKOHOLU

Ogólna informacja o ustawie:

- Ustawa o zmianie Kodeksu pracy wprowadza możliwość kontroli trzeźwości pracowników oraz kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu.
- Ustawa weszła w życie 21 lutego 2023 r.

ZMIANY W KODEKSIE PRACY

01

Zakaz dopuszczania do pracy pracownika nietrzeźwego lub będącego pod wpływem narkotyków

02

Nietrzeźwość pracownika może być stwierdzona na dwa sposoby: przez policję w przypadku wszelkich podejrzeń lub przez pracodawcę dla określonych kategorii pracowników.

03

Analogiczne zasady stosowane są do sprawdzania obecności narkotyków.

DEFINICJE STANÓW TRZEŹWOŚCI

01 Stan po użyciu alkoholu: 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu we krwi lub 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza.

02 Stan nietrzeźwości: powyżej 0,5‰ alkoholu we krwi lub powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza.

NARKOTYKI

- 01** Środki działające podobnie do alkoholu są potocznie nazywane narkotykami.
- 02** Wykaz tych środków zostanie określony przez Ministra Zdrowia.

SAMODZIELNA KONTROLA TRZEŹWOŚCI PRZEZ PRACODAWCĘ:

Kontrola trzeźwości może być przeprowadzana przez pracodawcę dla pracowników, których praca stwarza zagrożenie

Kontrola może być przeprowadzana samodzielnie dla pracowników pokazujących oznaki nietrzeźwości lub nawet bez tych oznak.

Częstotliwość i czas kontroli są określone w akcie wewnętrzzakładowym.

Pracownicy muszą być poinformowani o wprowadzeniu kontroli z wyprzedzeniem co najmniej 2 tygodnie

W przypadku negatywnego wyniku, wynik badania nie jest przechowywany.

Jeśli kontrola potwierdzi nietrzeźwość, wynik jest przechowywany w aktach pracownika.

Badania przez policję

- Policja zasadniczo przeprowadza badania alkomatem.
- W pewnych okolicznościach policja może zlecić badanie krwi.

Konsekwencje

- Jeśli badanie potwierdzi nietrzeźwość, pracodawca decyduje o konsekwencjach: karze porządkowej, zwolnieniu dyscyplinarnym lub obu.
- Podobne zasady dotyczą kontroli obecności narkotyków.
- Narkotestery badają obecność narkotyków w ślinie.
- Policja może zlecić badanie krwi lub moczu w pewnych okolicznościach.

Zażywanie leków

- Pracownik przyjmujący leki zawierające substancje działające podobnie do alkoholu powinien być oceniany przez lekarza.

Podejrzenie nietrzeźwości:

- Pracodawca ma obowiązek niedopuszczenia nietrzeźwego pracownika do pracy.
- Nietrzeźwość może być stwierdzana na podstawie obserwacji pracownika.
- W razie wątpliwości można wezwać policję.

W podsumowaniu, nowa ustawa wprowadza wyraźne zmiany w Kodeksie pracy dotyczące kontroli trzeźwości pracowników w miejscu pracy oraz na obecność środków działających podobnie do alkoholu. Firmy mają teraz wyraźne wytyczne i obowiązki, aby zapewnić bezpieczeństwo w miejscu pracy.

[Więcej informacji pod linkiem:](http://bitly.pl/8X5bl)
<http://bitly.pl/8X5bl>

[Więcej informacji na temat
zmian w Kodeksie Pracy pod
linkiem:](#)

<http://bitly.pl/BDPgT>